

M. Nevra Küpana, Nilgün Sazak
Sakarya University, Sakarya-Turkey
nkupana@sakarya.edu.tr; sazakn@sakarya.edu.tr

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2019.14.2.D0231	
ORCID ID	0000-0001-9916-0052	0000-0001-8068-6126
CORRESPONDING AUTHOR	M. Nevra Küpana	

KONSERVATUVAR ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME YETERLİKLERİ VE MÜZİKAL ALGILAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile müzikal algılama düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda öğrenim görmekte olan 102 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Uzunboylu ve Hürsen tarafından geliştirilen "Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği" ve G. Otacioğlu tarafından geliştirilen "Müzikal Algılama Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen veriler Kruskal Wallis-H, Mann Whitney U ve Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği, bireysel çalgı ve müzik türü tercihi değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin "dijital yeterlikler" alt boyutu ile müzikal algılama düzeyleri toplam puanları arasında; müzikal algılama düzeylerinin "genel müzik bilgisi ve kültürü" ve "müziğe karşı olan ilgi ve tutum" alt boyutları ile yaşam boyu öğrenme yeterlik toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Boyu Öğrenme, Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliği, Müzikal Algılama, Müzik Eğitimi

EXAMINING OF THE CONSERVATORY STUDENTS' LIFELONG LEARNING COMPETENCES AND THE RELATION BETWEEN MUSICAL PERCEPTION LEVELS

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the lifelong learning competencies of conservatory students in terms of various variables, and also to determine the relationship between lifelong learning competencies and musical perception levels. A total of 102 undergraduate students of Sakarya University State Conservatory in 2017-2018 academic year constituted the study group of the research. "Lifelong Learning Competence Scale" developed by Uzunboylu&Hürsen, and "Musical Perception Scale" developed by G. Otacioğlu were used as data collection tools. Data acquired through these scales and personal data form were analyzed through Kruskal Wallis H, Mann Whitney U and Spearman Rho Correlation Coefficient tests. As a result of the study, it was seen that the lifelong learning competencies of the conservatory students did not show a significant difference according to gender and class variables, and they showed a significant difference according to the instrument and musical type preference variables. A significant relationship was found between the "digital competencies" and musical perception levels. A significant relationship was found between the "general music knowledge and culture", and the "interest and attitude towards music" and lifelong learning competences.

Keywords: Lifelong Learning, Lifelong Learning Competence, Musical Perception, Music Education

How to Cite:

Küpana, M.N. ve Sazak, N., (2019). Konservatuvar Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri ve Müzikal Algılamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, **Fine Arts (NWSAFA)**, 14(2):122-135, DOI: 10.12739/NWSA.2019.14.2.D0231.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Yaşam boyu öğrenme; bireyin yaşamı boyunca bilgisini, becerilerini, yeterliklerini bireysel, sosyal ya da mesleki olarak geliştirmeyi amaçlayan tüm etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (Günüç, Odabaşı, Kuzu, 2012). Öğrenmenin belli bir süreyle sınırlandırılmadan yaşam boyunca devam etmesi, yaşama uyum sağlamak ve nitelikli bir birey olmayı sürdürmek açısından önemlidir (Erdamar, 2011). Yaşam boyu eğitim, mevcut sistemi yeniden yapılandırmayı ve formal eğitim sisteminin dışında eğitimle ilgili tüm potansiyeli geliştirmeyi amaçlayan genel bir düzenlemedir ve örgün, yaygın her türlü eğitim faaliyetini kapsayan geniş bir kavramdır. 1970'lerde UNESCO'nun politikası olan yaşam boyu öğrenme 1970'ler ve 1980'lerde, OECD başta olmak üzere bütün eğitimciler ve eğitim politikacıları arasında sürekli eğitim kavramı olarak popülerleşmiştir. Eğitim sistemlerinin veremediği ve karşılayamadığı kimi niteliklerin varlığının farkına varılması, bir önceki asrın okula yüklediği anlamları değiştirmeye başlamıştır (Güleç, Çelik, Demirhan, 2012). Avrupa Birliği Komisyonu'nun 2000 yılında Yaşam Boyu Öğrenme Memorandumu'nu kabul ederek bu metnin hayata geçirilmesini tüm üye devletlerde ve aday ülkelerde tartışmaya açmasının yaşam boyu öğrenmenin gelişiminde olumlu bir rolü olduğu düşünülmektedir. Yaşam boyu öğrenme okul öncesi yaşlardan başlayıp emeklilik sonrasına kadar devam eden tüm örgün ve informal öğrenmeleri kapsamaktadır. Avrupa Komisyonu, Memorandum'da, yaşam boyu eğitimle "...iş hayatı ve bilgi toplumu için zorunlu olan bilginin" edinildiğinin vurgulanmasının ötesinde, "toplumsal bütünleşme", "aktif yurttaşlık", "meslekî ve kişisel gelişim, uyum" ve iş yaşamı için eğitim ve yetiştirme "zorunlu bir araç" olarak görülmekte ve yaşam boyu eğitimin 'Avrupa yurttaşlığı' için gerekli hareketliliği sağlayacağı belirtilmektedir (Kıvrak, 2007; akt. Güleç, Çelik, Demirhan, 2012).

Yaşam Boyu Öğrenme Memorandumu altı anahtar mesaj içermektedir (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi [MEGEP], 2007; akt. Güleç, Çelik, Demirhan, 2012):

- Herkes için yeni beceriler
- İnsan kaynaklarına daha fazla yatırım
- Öğretme ve öğrenmede yenilik
- Öğrenmeye değer verilmesi
- Rehberlik ve danışmanlığın yeniden değerlendirilmesi
- Öğrenmenin eve daha yakın hale getirilmesi.

Yaşam boyu öğrenme üç temel amaca yönelir. Bunlar: öğrenmede fırsatlar yaratarak bireylerin kişisel gelişimlerini sağlamak, toplumsal bütünleşmeyi gerçekleştirmek ve ekonomik büyümeyi sağlamaktır. Bireyler doğdukları andan yaşamlarının sonuna kadar farklı gelişim dönemleri içinde bulunmaktadır. Yaşam boyu öğrenmeyle hedeflenen bireyin yaşamını kaliteli bir şekilde sürdürmesi ve yaşamının değişik dönemlerine uyum sağlaması için bilgi ve beceri kazanmasını sağlamaktır (Güleç, Çelik, Demirhan, 2012). Yaşam boyu öğrenme; kişisel, sivil, sosyal ve/veya istihdam ile ilişkili bir bakış açısı içinde bilgi, beceri ve yetkinlikleri geliştirmek amacıyla tüm yaşam boyunca üstlenilen her türlü öğrenme etkinliklerini kapsamaktadır. Yaşam boyu öğrenme; örgün öğrenmeyi, yaygın öğrenmeyi, teknik eğitim ve becerilerin kazanılmasını sağlayan kursları, iş yerinde kazanılan mesleki becerileri ve diğer becerilerin kazanılmasına yol açan öğrenmeyi de içermektedir. Bu yüzden yaşam boyu öğrenme yaş, statü ya da eğitim seviyesine bakılmaksızın okullarda, üniversitelerde, evde, işte ya da toplum içinde diğer herhangi bir yerde gerçekleştirilebilmektedir (Aksoy, 2008; akt. Güleç, Çelik, Demirhan, 2012).

Dinevski ve Dinevski (2004) yaşam boyu öğrenmede yükseköğretim kurumlarının rolünü; mesleki gelişim olanağı sağlayan ve mesleki gelişimi destekleyen, bilginin yayılma yollarını geliştiren ve e-öğrenme, sanal üniversite, internet tabanlı eğitim gibi metotları geliştiren kurumlar şeklinde tanımlamıştır. Yükseköğretim kurumları, yetişkin eğitimindeki rolü kadar enformasyonun dağıtımını konusunda da önemli bir role sahiptir. Yükseköğretim kurumlarında yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen enformasyon dağıtım metotları; yüz yüze öğrenme, akademik dergilerin okunması, uzaktan eğitim, çoklu ortam araçlarının kullanımı ve video konferans, teknoloji tabanlı eğitim vb. şeklinde sıralanmaktadır. Bu metotlarla yaşam boyu öğrenene fırsat eşitliği sunulmakta ve bilgiye erişimi sağlanmaktadır (Akt. Günüş, Odabaşı, Kuzu, 2012). Yaşam boyu öğrenme kavramının daha önce ortaya atılan eğitim kavramlarından farkı, bireyi merkez alan bir yaklaşımın benimsenmesi, okul dışı öğrenmeye önem verilmesi, okul rolünün değiştirilmesi, devletin eğitimdeki ağırlığının azaltılması, buna karşılık sosyal tarafların rollerinin güçlendirilmesi ve eğitimin belli bir zaman diliminde sınırlandırılmaması gerektiğini vurgulamasıdır (Güleç, Çelik, Demirhan, 2012). Birey kişisel, mesleki ve sosyal gelişimini tamamlayabilmek için örgün, yaygın ve yaşayarak öğrenme döngüsünde yaşamını devam ettirir. Bu sürecin ağırlıklı gelişim aşaması kişisel gelişim bileşenidir çünkü bireyin her yaşam boyu öğrenme aşamasındaki etkinliği ve çabası kişisel gelişimini de etkilemektedir (Günüş, Odabaşı, Kuzu, 2012).

Müziksel gelişimin doğum öncesinde başladığı ve yaşam boyu devam ettiğine ilişkin bulgular müzik öğrenmenin okul deneyimleri ile sınırlandırılmayacak doğasını göstermektedir. Formal ve informal çevrede yaşanan müziksel gelişim ve öğrenme süreci; insan yaşamının tümüne yayılan, bireysel alandan kamusal alana dek geniş bir düzlemde gözlemlenebilen, sürekli, birikimli bir davranış pratiğidir. Yaşam boyu öğrenme sürecinde müzik pratikleri başlıca üç evrede özetlenebilir. İlki; doğum öncesi başlayan ve ergenliğin ilk yıllarına dek devam eden müziksel algılama/müzik bilişsel gelişim evresidir. Bu evrede müzikle ilgili ilk şemalar ve deneyimler yapılandırılır. İkinci evre, ergenlikle başlayan ve yetişkinlikte süren müziksel kimlik geliştirme evresidir. Bu evrede müziksel kimlikler durağan olmayıp çeşitli etkenlere göre değişim gösterebilmektedir. Üçüncü evre ise geç yetişkinlik-yaşlılık dönemini kapsayan ve müziğin bir terapi/sağlıklı yaşam aracı olarak işlev gördüğü evredir. Her evrenin kendine özgü yapısı bir sonraki evreye aktarılmakta ve bunun sonucunda müziksel gelişim/öğrenme pratikleri yaşam boyu devam edebilmektedir (Özmenteş, 2017). Literatür incelendiğinde, yaşam boyu öğrenme ile ilgili birçok doğrudan ve dolaylı faktörlere ulaşılmaktadır. Ancak bazı faktörlerin yaşam boyu öğrenme algısını ve gelişimi üzerinde oldukça önemli olduğu görülmektedir. Bu faktörler; yaş, ekonomi ve politika, motivasyon, rol model olarak öğretmen, eğlenerek öğrenme, kültürel yapı, okuryazarlık, tutum, yeterlikler, beceriler, BİT ve deneyim olarak belirlenmiş ve yaşam boyu öğrenmeyle ilişkisi kuramsal bağlamda oluşturulmaya çalışılmıştır (Günüş, Odabaşı, Kuzu, 2012).

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu çalışmada da yaşam boyu öğrenmenin müzikal algılama ile ilişkisi üzerinde durulmuştur.

Öğrenmenin sonunun olmadığı, insanın yaşamı boyunca keşfedeceği birçok boyutu barındıran bir sanat dalı olan müzik alanında profesyonel düzeyde eğitim alan bireylerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeylerinin belirlenmesi ve kendilerini müzikal yönden algılamalarıyla yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeylerinin

ilişkinin araştırılması önemli görülmektedir. Bu araştırmanın problem cümlesi "konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin incelenmesi ve ayrıca yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile müzikal algılama düzeyleri arasındaki ilişkinin saptanması" olarak belirlenmiştir. Araştırmanın alt problem cümleleri aşağıda sıralanmıştır:

- Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ne düzeydedir?
- Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri bireysel çalgı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri müzik türü tercihi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Konservatuvar öğrencilerinin müzikal algılamaları ne düzeydedir?
- Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri alt boyutlarına ilişkin puanları ile müzikal algılama düzeylerine ilişkin toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Konservatuvar öğrencilerinin müzikal algılama düzeyleri alt boyutlarına ilişkin puanları ile yaşam boyu öğrenme yeterlikleri toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri toplam puanları ile müzikal algılama düzeyleri toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. MATERYAL VE METOD (METHOD)

3.1. Araştırmanın Niteliği ve Deseni (Quality and Design of Research)

Bu çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005). Bu araştırmada hem tekil hem de ilişkisel tarama yapılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu (Study Group)

Bu araştırmanın çalışma grubunu Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda 2017-2018 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 102 öğrenci oluşturmaktadır. Zaman, maddiyat ve çaba sarf etme etkenleri ile ilgili tasarruf elde etme amacıyla uygun amaçlı örneklem kullanılmıştır. Çalışma grubunun %43.1'i kız, %56.9'u erkektir. Çalışma grubunun %38.2'si 18-21 yaş aralığı, %41.2'si 22-25 yaş aralığı, %11.8'i 26-29 yaş aralığı, %8,8'i 30 ve üzeri yaş aralığındadır. Çalışma grubunun %48'i Temel Bilimler, %30.4'ü Türk Müziği, %21.6'sı Türk Halk Oyunları bölümlerinde öğrenim görmektedir. Çalışma grubunun %36.3'ü 1. sınıf, %16.7'si 2. sınıf, %19.6'sı 3. sınıf, %27.4'ü 4. sınıf öğrencisidir. Çalışma grubunun bireysel çalgılarının dağılımı şu şekildedir: %24.5 bağlama, %9.8 keman, %7.8 ney, %6.9 klarinet, %6.9 ud, %6.9 kanun, %6.9 mey, %4.9 tar, %4.9 asma davul, %4, kaval, %3.9 gitar, %3.9 tanbur, %3.9 klasik kemençe, %3.9 akordeon. Çalışma grubunun yaşamlarında en çok tercih ettikleri müzik türlerine göre dağılımları ise şu şekildedir: %35.3 Türk halk müziği,

%24.5 Türk sanat müziği, %20.6 popüler müzik, %14.7 klasik batı müziği, %4.9 diğer.

3.3. Veri Toplama Araçları (Data Collection Tools)

Araştırma verilerinin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, "Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği" ve "Müzikal Algılama Ölçeği" kullanılmıştır. "Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği" Uzunboyulu ve Hürsen (2011) tarafından geliştirilmiştir. Yetişkin bireylerin yaşam boyu öğrenme yeterliklerini ölçmeye yönelik geliştirilen ve bireyin kendisi hakkında bilgi vermesi esasına dayalı olan ölçek 51 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır: öz-yönetim yeterlikleri (13 madde), öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri (12 madde), inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri (10 madde), bilgiyi elde etme yeterlikleri (6 madde), dijital yeterlikler (6 madde), karar verebilme yeterlikleri (4 madde). Bu çalışmada ölçeğin bütünü için Cronbach's Alpha iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .98 olarak bulunmuştur. Bu sonuç, ölçeğin bu çalışma için yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (Can, 2016). "Müzikal Algılama Ölçeği" G. Otacıoğlu (2005) tarafından geliştirilmiştir. Bu ölçek 97 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır: genel müzik bilgisi ve kültürü (32 madde), teknik ve teorik bilgiler (48 madde), müziğe karşı olan ilgi ve tutum (17 madde). Bu çalışmada ölçeğin bütünü için Cronbach's Alpha iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .98 olarak bulunmuştur. Bu sonuç, ölçeğin bu çalışma için yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (Can, 2016).

3.4. Verilerin Analizi (Data Analysis)

Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 20 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığı Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiştir. Kolmogorov-Smirnov $p < .000$ olmasından dolayı puanların normal dağılmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Bu test puanların normallik varsayımının karşılanmadığı durumlarda ilişkisiz t-testinin alternatifi olarak kullanılır (Büyüköztürk, 2016:166). Öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri puanlarının sınıf, bireysel çalgı ve müzik türü tercihi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı Kruskal Wallis-H testi ile analiz edilmiştir. Bu test normallik varsayımının karşılanmadığı durumlarda tek yönlü ANOVA'nın yerine kullanılır (Büyüköztürk, 2016:169). Farkın hangi gruplar arasında olduğu ise Mann-Whitney U testi ile belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile müzikal algılama düzeyleri arasındaki ilişki Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı ile analiz edilmiştir. Bu test değişken dizilerinin normallik koşullarını sağlamadığı durumlarda kullanılan korelasyon hesaplama tekniğidir (Can, 2016:374).

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Bu bölümde araştırma problemi ve alt problemlere ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin bulgular
(Table 1. Findings on the conservatory students' lifelong learning competences)

Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Puanı	n	min	Max	x	ss
	102	51.00	255.00	188.00	50.03

Tablo 1’de görüldüğü gibi konservatuvar öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği’nden aldıkları en yüksek puan 255, en düşük puan 51, ortalama puan ise 188’dir. Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği incelendiğinde, “tam 5”, “çok 4”, “orta 3”, “az 2”, “hiç 1” puanlaması şeklinde olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda ölçekten alınabilecek minimum puan 51, maximum puan 255 olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği’nden elde edilen ortalama puan doğrultusunda konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde yaşam boyu öğrenme düzeylerine ilişkin bulguların farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Öğretmenler ve öğretmen adayları ile yapılan çalışmalarda konuya ilişkin olumlu sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Ayra ve Kösterelioğlu (2015) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Gencil (2013) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algılarının yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. İzci ve Koç (2012) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu görüşlere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Farklı örneklem gruplarında farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Karaduman ve Tarhan (2017) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Coşkun ve Demirel (2012) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Karakuş (2013) tarafından yapılan çalışmada meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri iyi düzeyde bulunmuştur. Kozikoğlu (2014) tarafından yapılan çalışmada üniversite ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri orta düzeyde bulunmuştur. Güzel (2017) tarafından yapılan araştırmada mühendislik öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri düşük düzeyde bulunmuştur. Elde edilen bu farklı sonuçların yapılan çalışmalarda farklı alanlarda mesleki eğitim alan ve farklı özelliklere sahip örneklem gruplarının ele alınmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 2. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmış ve farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan mann whitney-u sonuçları (Table 2. Mann whitney-U results of the conservatory students’ lifelong learning competences according to gender variable)

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıraların Toplamı	Mann-Whitney U	p
Kız	44	55.13	2425.50	1116.500	0.281
Erkek	58	48.75	2827.50		

Tablo 2’de konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla iki grup için gerçekleştirilen Mann Whitney-U testi sonucunda; konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($p>.05$). Kozikoğlu (2014) tarafından yapılan çalışmada üniversite ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin cinsiyet değişkeni açısından farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. Bu sonuç eldeki çalışmayla benzerlik göstermektedir. Ancak üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ve yaşam boyu öğrenme yeterlikleri algılarının kızlar lehine anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşan araştırmalar da mevcuttur (Karaduman ve Tarhan, 2017;

Coşkun ve Demirel, 2012; Gencel, 2013). Bu sonuçlar alan farklılıklarından ya da örneklem büyüklüğünden kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 3. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin sınıf değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan kruskal wallis sonuçları

(Table 3. Kruskal wallis results of the conservatory students' lifelong learning competences according to class variable)

Sınıf	n	Sıra Ortalaması	sd	x ²	p
1	37	57.05	3	5.313	.150
2	17	42.47			
3	20	58.18			
4	28	44.88			

Tablo 3'te Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin sınıf değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ikiden fazla grup için gerçekleştirilen Kruskal Wallis testi sonucunda; konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin sınıf değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir (p>.05). Coşkun ve Demirel (2012) tarafından yapılan araştırma üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin sınıf değişkeni açısından 4. sınıf lehine farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Karakuş (2013) tarafından yapılan çalışmada meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin sınıf değişkeni açısından 2. sınıf lehine farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar üst sınıflardaki öğrencilerin yaşam boyu öğrenme düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir, ancak eldeki çalışmada konservatuvar öğrencileri arasında böyle bir farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 4. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin bireysel çalgı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan kruskal wallis sonuçları

(Table 4. Kruskal wallis results of the conservatory students' lifelong learning competences according to instrument variable)

Bireysel Çalgı	n	Sıra Ortalaması	sd	x ²	p	Anlamlı Fark
Bağlama	25	34.96	13	24.247	.029	Klarinet→Bağlama Klarinet→Tanbur
Keman	10	42.90				
Ney	8	57.50				
Klarinet	7	69.00				
Ud	7	59.21				
Mey	7	55.14				
Kanun	7	80.14				
Davul	5	52.10				
Kaval	5	39.70				
Tar	5	70.50				
Kemençe	4	47.88				
Gitar	4	44.88				
Akordeon	4	73.25				
Tanbur	4	42.50				

Tablo 4'te görüldüğü gibi konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin bireysel çalgı değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ikiden fazla grup için gerçekleştirilen Kruskal Wallis testi sonucunda; konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin bireysel çalgı

değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($p<.05$). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunun bulunması için Mann Whitney U testi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu test sonucunda klarinet öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeylerinin bağlama ve tanbur öğrencilerine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<.05$). Bu farklılık öğrencilerin bireysel çalgı başarılarından kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 5. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin müzik türü tercihi değişkenine göre farklılaşımını belirlemek üzere yapılan kruskal wallis sonuçları (Table 5. Kruskal wallis results of the conservatory students' lifelong learning competences according to musical type preference variable)

Müzik Türü	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Fark
Türk Halk Müziği	36	42.81	4	10.028	.040	Klasik Batı Müziği→ Türk Halk Müziği
Türk Sanat Müziği	25	50.44				
Popüler Müzik	21	57.24				
Klasik Batı Müziği	15	67.57				
Diğer	4	33.38				

Tablo 5'te görüldüğü gibi konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin müzik türü tercihi değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ikiden fazla grup için gerçekleştirilen Kruskal Wallis testi sonucunda; konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin müzik türü tercihi değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir ($p<.05$). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunun bulunması için Mann Whitney U testi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu test sonucunda Klasik Batı Müziği'ni tercih eden öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeylerinin Türk Halk Müziği'ni tercih eden öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<.05$). Bireyin müziksel tercihleri yaşam boyu değişir (LeBlanc, 1991; Bonneville-Roussy ve diğ., 2013); Akt. Özmenteş, 2017). North ve Hargreaves (2008) geç ergenlik/erken yetişkinlik dönemini müziksel tercihlerin sabitlendiği, yani belirli türlerin ağırlıklı dinlendiği ve diğer müzik türlerine ilişkin toleransın azaldığı kritik bir dönem olarak tanımlar (Özmenteş, 2017). Geç ergenlik/erken yetişkinlik dönemi duyduğumuz müziklere karşı en yüksek hassasiyet geliştirdiğimiz dönemdir; bu dönemde belirli müzikler ile hayatın bazı dönüm noktaları (ilişki, evlilik, ölüm vb) arasında kurulan bağıntı, müziğin insan yaşamına kolay erişir bir hale gelmesi, çocukluk/ergenlik deneyimlerini yaşatan nostalji eğilimleri müzik beğenilerindeki sabitlenmeyi açıklamaktadır (Holbrook ve Schindler, 1989; akt. Özmenteş, 2017).

Bu çalışmanın çalışma grubu geç ergenlik/erken yetişkinlik dönemini temsil eden yaş aralığına denk gelmektedir. Çalışma grubunun %35.3'ü Türk halk müziği, %24.5'i Türk sanat müziği, %20.6'sı popüler müzik, %14.7'si klasik batı müziği, %4.9'u ise diğer müzik türlerini tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte Klasik Batı Müziği'ni tercih eden öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeylerinin Türk Halk Müziği'ni tercih eden öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Geç ergenlik/erken yetişkinlik döneminde sabitlenen Klasik Batı Müziği tercihinin yaşam boyu öğrenme yeterliği üzerindeki etkisinin geç ergenlik/erken yetişkinlik döneminde sabitlenen Türk Halk Müziği tercihinin yaşam boyu öğrenme yeterliği üzerindeki etkisine göre daha güçlü olduğu görülmektedir.

Türkiye’de, Türk Müziği ağırlıklı bir konservatuvarda, çoğunluğu Türk Halk Müziği dinleyen öğrencilerle yürütülen bu çalışmada elde edilen bu sonuç dikkat çekicidir.

Tablo 6. Konservatuvar öğrencilerinin müzikal algılama düzeylerine ilişkin bulgular

(Table 6. Findings on the conservatory students’ musical perception levels)

	n	min	Max	x	ss
Müzikal Algılama Puanı	102	125.00	445.00	281.50	72.19

Tablo 1’de görüldüğü gibi konservatuvar öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği’nden aldıkları en yüksek puan 445, en düşük puan 125, ortalama puan ise 281.50’dir. Müzikal Algılama Ölçeği incelendiğinde, “hiç yeterli değil 5”, “çok az yeterli 4”, “biraz yeterli 3”, “oldukça yeterli 2”, “tamamen yeterli 1” puanlaması şeklinde olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda ölçekten alınabilecek minimum puan 97, maximum puan 485 olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, Müzikal Algılama Ölçeği’nden elde edilen ortalama puan doğrultusunda konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 7. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik ölçeği alt boyutları ile müzikal algılama düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan spearman sıra farkları korelasyonu sonuçları (n=102)

(Table 7. Spearman rho correlation coefficient results of the conservatory students’ lifelong learning competences subscales and musical perception levels)

	Müzikal Algılama Toplam
Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik	
Öz Yönetim Yeterlikleri	r=-.109
Öğrenmeyi Öğrenme Yeterlikleri	r=-.107
İnisiyatif Ve Girişimcilik Yeterlikleri	r=-.156
Bilgiyi Elde Etme Yeterlikleri	r=-.108
Dijital Yeterlikler	r=-.168*
Karar Verebilme Yeterlikleri	r=-.099

*p<0.05

Tablo 7’de görüldüğü gibi, konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik alt boyut puanları ile müzikal algılama toplam puanları arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyon işlemi, yaşam boyu öğrenme yeterliğinin “dijital yeterlikler” alt boyutu ile müzikal algılama toplam puanı arasında, negatif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir (r=-0.168, p<0.05). Bu sonuç konservatuvar öğrencilerinin dijital yeterlik düzeyleri arttıkça müzikal algılama düzeylerinin azaldığını ve müzikal algılama düzeyleri arttıkça dijital yeterlik düzeylerinin azaldığını göstermektedir. Tablo 7’ye göre yaşam boyu öğrenme yeterliğinin diğer alt boyutları ile müzikal algılama toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p>.05). Bu sonuç konservatuvar öğrencilerinin öz yönetim, öğrenmeyi öğrenme, inisiyatif ve girişimcilik, bilgiyi elde etme ve karar verebilme yeterlikleri ile müzikal algılama düzeyleri arasında ilişki olmadığını göstermektedir. Müzik alanında teknolojideki değişimler hakkında motive olmuş, araştırma odaklı ve güncellenmiş bireyler yetiştirmek yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmek açısından büyük önem taşımaktadır. Bireyin amatör veya profesyonel olmasına bakılmaksızın çağın gelişen ve değişen dinamiğine göre yaşam boyu öğrenme ile uyumlu olarak müzik

eğitimi yapılmalıdır. Geleneksel öğretim yöntemleriyle devam eden eğitim alanlarının çoğu, hayatı ve öğrenmeyi kolaylaştıran ve erişilebilir hale getiren teknolojik gelişmelerle yeni bir bakış açısı kazanmıştır. Günümüzde hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olan teknolojinin önemi, yaşam boyu öğrenme kavramı çerçevesinde müzikte de göz ardı edilemez. Bugün sadece müzik değil, aynı zamanda meta-veri, not, kayıt, yazılım ve diğer birçok veriye hızlıca ulaşmak mümkün ve kolaydır (Çalışkan, 2016). Çaydere (2016), tarafından yapılan araştırmada üniversitelerin müzik bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya ortamı olan Facebook'tan müzik konusunda bilgi edinme, iletişim ve bilgiye ulaşma süreçleri tespit edilmiş ve yaşam boyu öğrenmeyle ilişkisi ortaya konmuştur. Bu çalışmada üniversite müzik öğrencilerinin büyük çoğunluğunun kişisel ve mesleki gelişim açısından müzik dinleme, müzik videosu paylaşma, müzik videolarını takip etme, önerilen müzikleri dinleme; yurtiçi ve yurtdışı müzikle ilgili yeniliklerden, konserler, festivaller, workshoplar, sempozyum vb. faaliyetlerden haberdar olma; müzik alanında bilgilenme, kendini geliştirme, yeni beceriler kazanma, merak edilen müziklere ve müziksel uygulamalara ulaşma konularında Facebook uygulamasını kullandıkları ve yararlandıkları saptanmıştır. Ancak eldeki çalışma bulgularına göre müzikal algılama düzeyi düşük olan üniversite müzik öğrencilerinin dijital yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu; müzikal algılama düzeyi yüksek olan müzik öğrencilerinin dijital yeterliğe ihtiyaç duymadıkları söylenebilir.

Tablo 8. Konservatuvar öğrencilerinin müzikal algılama ölçeği alt boyutları ile yaşam boyu öğrenme yeterlikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan spearman sıra farkları korelasyonu sonuçları (n=102)

(Table 8. Spearman rho correlation coefficient results of the conservatory students' musical perception subscales and lifelong learning competences)

		Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Toplam
Müzikal Algılama	Genel Müzik Bilgisi ve Kültürü	r=-.168*
	Teknik ve Teorik Bilgiler	r=-.035
	Müziğe Karşı Olan İlgi ve Tutum	r=-.33**

*p<0.05

** p<0.01

Tablo 8'de görüldüğü gibi, konservatuvar öğrencilerinin müzikal algılama alt boyut puanları ile yaşam boyu öğrenme yeterlik toplam puanları arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyon işlemi, müzikal algılamanın "genel müzik bilgisi ve kültürü" alt boyutu ile yaşam boyu öğrenme yeterlik toplam puanı arasında, negatif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir (r=-0.168, p<0.05). Benzer şekilde müzikal algılamanın "müziğe karşı olan ilgi ve tutum" alt boyutu ile yaşam boyu öğrenme yeterlik toplam puanı arasında, negatif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki vardır (r=-0.233, p<0.01). Bu sonuç konservatuvar öğrencilerinin genel müzik bilgisi ve kültürü ile müziğe karşı ilgi ve tutumları arttıkça yaşam boyu öğrenme düzeylerinin azaldığını göstermektedir. Tablo 8'e göre müzikal algılamanın "teknik ve teorik bilgiler" alt boyutu ile yaşam boyu öğrenme yeterlik toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (p>.05).

Literatür incelendiğinde yaşam boyu öğrenme ile ilişkisi araştırılan değişkenler öz yeterlik, mesleki öz yeterlik, akademik öz yeterlik olarak belirlenmiştir. Karaduman ve Tarhan (2017) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme

eğilimleri ile öz yeterlik algıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayra ve Kösterelioğlu (2015) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin mesleki öz yeterlik algıları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Güzel (2017) tarafından yapılan çalışmada mühendislik öğrencilerinin akademik öz yeterlik puanları ile yaşam boyu öğrenme eğilimi genel puanları arasında orta ve yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışmada müzik alanında mesleki eğitim gören öğrencilerin kendilerini müzikal yönden algılama düzeyleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir ve toplam puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Aynı değişkenleri ele alan bir çalışmaya ulaşılamadığından karşılaştırma yapılamamaktadır.

Tablo 9. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri toplam puanları ile müzikal algılama düzeyleri toplam puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan spearman sıra farkları korelasyonu sonuçları (n=102)

(Table 9. Spearman rho correlation coefficient results of the conservatory students' lifelong learning competences total scores and musical perception levels total scores)

Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Toplam Puan	Müzikal Algılama Toplam Puan
	R=-.132

Tablo 9'a göre konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri toplam puanları ile müzikal algılama düzeyleri toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($r=-0.132$, $p<0.05$).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Bu araştırmada konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri incelenmiş ve yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile müzikal algılama düzeyleri arasındaki ilişki saptanmıştır. Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Ölçeği'nden elde edilen ortalama puan doğrultusunda konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin cinsiyet ve sınıf değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Bireysel çalgı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık saptanmıştır; klarinet öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeylerinin bağlama ve tanbur öğrencilerine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin müzik türü tercihi değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir; Klasik Batı Müziği'ni tercih eden öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeylerinin Türk Halk Müziği'ni tercih eden öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre geç ergenlik/erken yetişkinlik döneminde sabitlenen Klasik Batı Müziği tercihinin yaşam boyu öğrenme yeterliği üzerindeki etkisinin geç ergenlik/erken yetişkinlik döneminde sabitlenen Türk Halk Müziği tercihinin yaşam boyu öğrenme yeterliği üzerindeki etkisine göre daha güçlü olduğu görülmektedir.

Müzikal Algılama Ölçeği'nden elde edilen ortalama puan doğrultusunda konservatuvar öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir. Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin "dijital yeterlikler" alt boyutu ile müzikal algılama toplam puanı arasında, negatif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki saptanmıştır. Bu sonuç konservatuvar öğrencilerinin dijital yeterlik düzeyleri arttıkça müzikal algılama düzeylerinin azaldığını ve müzikal

algılama düzeyleri arttıkça dijital yeterlik düzeylerinin azaldığını göstermektedir. Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin diğer alt boyutları "öz yönetim", "öğrenmeyi öğrenme", "inisiyatif ve girişimcilik", "bilgiyi elde etme" ve "karar verebilme yeterlikleri" ile müzikal algılama düzeyleri arasında ilişki bulunmamıştır. Müzikal algılamanın "genel müzik bilgisi ve kültürü" alt boyutu ile yaşam boyu öğrenme yeterlik toplam puanı arasında negatif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki saptanmıştır. Benzer şekilde müzikal algılamanın "müziğe karşı olan ilgi ve tutum" alt boyutu ile yaşam boyu öğrenme yeterlik toplam puanı arasında, negatif yönde ve anlamlı düzeyde bir ilişki saptanmıştır. Bu sonuç konservatuvar öğrencilerinin genel müzik bilgisi ve kültürü ile müziğe karşı ilgi ve tutumları arttıkça yaşam boyu öğrenme düzeylerinin azaldığını göstermektedir. Müzikal algılamanın "teknik ve teorik bilgiler" alt boyutu ile yaşam boyu öğrenme yeterlik toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Müzik alanında mesleki eğitim gören konservatuvar öğrencilerinin kendilerini müzikal yönden algılama düzeylerine ilişkin toplam puan ile yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeyleri toplam puan arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara dayanarak getirilen öneriler aşağıda sunulmaktadır:

- Çalışma grubu olarak konservatuvar öğrencileri ile sınırlandırılan bu çalışma daha geniş bir örneklem ile yeniden ele alınarak sonuçlar arasında karşılaştırmalar yapılabilir.
- Yaşam boyu öğrenme konusu müzik öğretmeni adayları, üniversitelerin farklı fakülte ve bölümlerinde mesleki müzik eğitimi gören diğer müzik öğrencileri, müzik öğretmenleri, müzik alanındaki akademisyenler, farklı yaş gruplarından profesyonel müzisyenler, amatör müzisyenler gibi müzik alanında farklı örneklemeler ele alınarak araştırılabilir.
- Müzik öğrencilerinin müzikal öz yeterlik düzeyleri, akademik başarıları, bireysel çalgı başarıları ile yaşam boyu öğrenme düzeyleri arasındaki ilişki araştırılabilir.
- Yaşam boyu öğrenme konusu farklı demografik veriler ele alınarak araştırılabilir.
- Bu çalışmada bireysel çalgıya ilişkin elde edilen anlamlı farklılık dikkate alınarak konuya ilişkin daha sonra yapılacak araştırmalarda öğrencilerin bireysel çalgı başarıları, kaç yıldır çalgılarını çaldıkları ve motivasyon kaynakları araştırılabilir.
- Bu çalışmada müzik türü tercihinine ilişkin elde edilen anlamlı farklılık dikkate alınarak konuya ilişkin daha sonra yapılacak araştırmalarda bu öğrencilerin müzikal geçmişleri, ailesi, müzikal çevreleri gibi değişkenler ele alınabilir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma 5-8 Eylül 2018 tarihleri arasında Priştine-Kosova'da düzenlenen "3rd International Science Symposium (ISS2018)"de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Aksoy, M., (2008). Hayat Boyu Öğrenme ve Kariyer Rehberliği İlkelerinin İstihdam Edilebilirliğe Etkileri: Otel İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ayra, M. ve Kösterelioğlu, İ., (2015). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlik Algıları ile İlişkisi.

E-Journal of New World Sciences Academy, Cilt:10, Sayı:1, ss:17-28. Doi:10.12739/NWSA.2015.10.1.1C0630

- Bonneville-Roussy, A., Rentfrow, P.J., Xu, M.K., and Potter, J., (2013). Music Through the Ages: Trends in Musical Engagement and Preferences from Adolescence through Middle Adulthood. *Journal of Personality and Social Psychology*, Cilt:105, sayı:4, ss:703.
- Büyüköztürk, Ş., (2003). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (3. basım). Ankara: PegemAkademi.
- Can, A., (2016). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi* (4. basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Coşkun, Y.D. ve Demirel, M., (2012). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education)*, Sayı:42, ss:108-120.
- Çalışkan, V., (2016). Lifelong Learning and the Use of Technology in Music Education. 2nd International Conference on Lifelong Education and Leadership for All (ICLEL 2016). Liepaja-Latvia, Abstracts Book, ss:49.
- Dinevski, D. ve Dinevski, I.V., (2004). The Concepts of University Lifelong Learning Provision in Europe. *Transition Studies Review*, Cilt:1, Sayı:3, ss:227-235.
- Erdamar, G., (2011). *Yaşam Boyu Öğrenme (Eğitimde Yeni Yönelimler içinde, Editör: Ö. Demirel)*. Ankara: PegemAkademi.
- Otacıoğlu, S.G., (2005). *Müzik Öğretmenliği Piyano Eğitimi Dersi için Bir Model Denemesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gencel, İ.E., (2013). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerine Yönelik Algıları. *Eğitim ve Bilim*, Cilt:38, Sayı:170, ss:237-252.
- Güleç, İ., Çelik, S. ve Demirhan, B., (2012). Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, Cilt:2, Sayı:3, ss:34-48.
- Günüş, S., Odabaşı, H.F. ve Kuzu, A., (2012). Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:1, Sayı:2, ss:309-325.
- Güzel, H., (2017). Akademik Öz-Yeterlik ile Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *International Journal of Social Science*, Sayı:61, ss:1-13. Doi:10.9761/JASSS7341
- Holbrook, M.B. and Schindler, R.M., (1989). Some Exploratory Findings on the Development of Musical Tastes. *Journal of Consumer Research*, Cilt:16, Sayı:1, ss:119-124.
- İzci, E. ve Koç, S., (2012). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi*, Sayı:9, ss:101-114.
- Karaduman, A. ve Tarhan, S., (2017). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Özyeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *Journal of Human Sciences*, Cilt:14, Sayı:1, ss:355-375.
- Karakuş, C., (2013). Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt:2, Sayı:3, ss:26-35.
- Karasar, N., (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (15. basım). Ankara: Nobel.
- Kıvrak, E., (2007). Avrupa Birliği Ve Türkiye'de Yaşamboyu Öğrenme Politikaları ve İstihdam İlişkisinin Değerlendirilmesi.

Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Kozikoğlu, İ., (2014). Üniversite ve Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerinin İncelenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, Cilt:3, Sayı:3, ss:29-43.
- LeBlanc, A., (1991). Effect of Maturation/Aging on Music Listening Preference: A Review of the Literature. In *Ninth National Symposium on Research in Music Behavior*, Cannon Beach, OR.
- Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi MEGEP (2007). Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (TASLAK): Ankara. <http://www.megep.meb.gov.tr/megep/genel/hayatboyu/>
- North, A., and Hargreaves, D., (2008). *The social and applied psychology of music*. Oxford University Press.
- Özmenteş, G., (2017). Müzikte Yaşamboyu Öğrenme Sürecinin Başlıca Evreleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt:6, Sayı:2, ss:172-180.
- Çaydere, Ö.Ö., (2016). Müzik Eğitiminde Hayat Boyu Öğrenme ve Sosyal Medya İlişkisi. *International Journal of Human Sciences*, Cilt:13, sayı:1, ss:745-753.
- Uzunboylu, H. ve Hürsen, Ç., (2011). Lifelong Learning Competence Scale (LLCS): The Study of Validity and Reliability. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education)*, Sayı:41, ss:449-460.